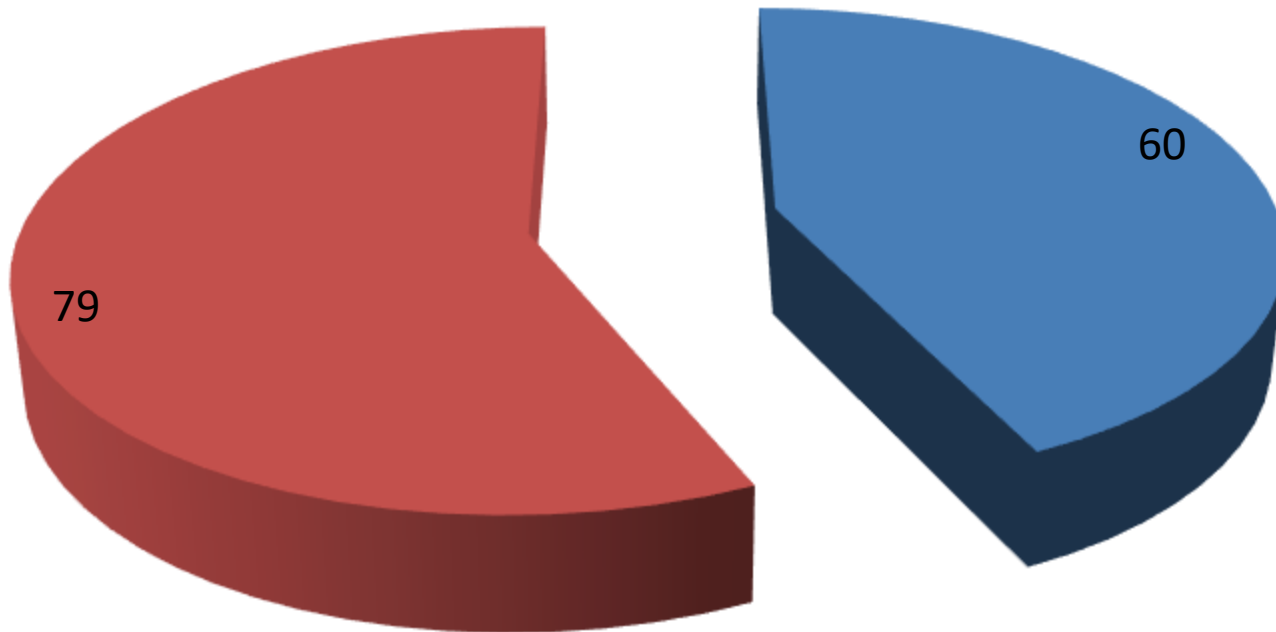

Kysely uhrille 2018

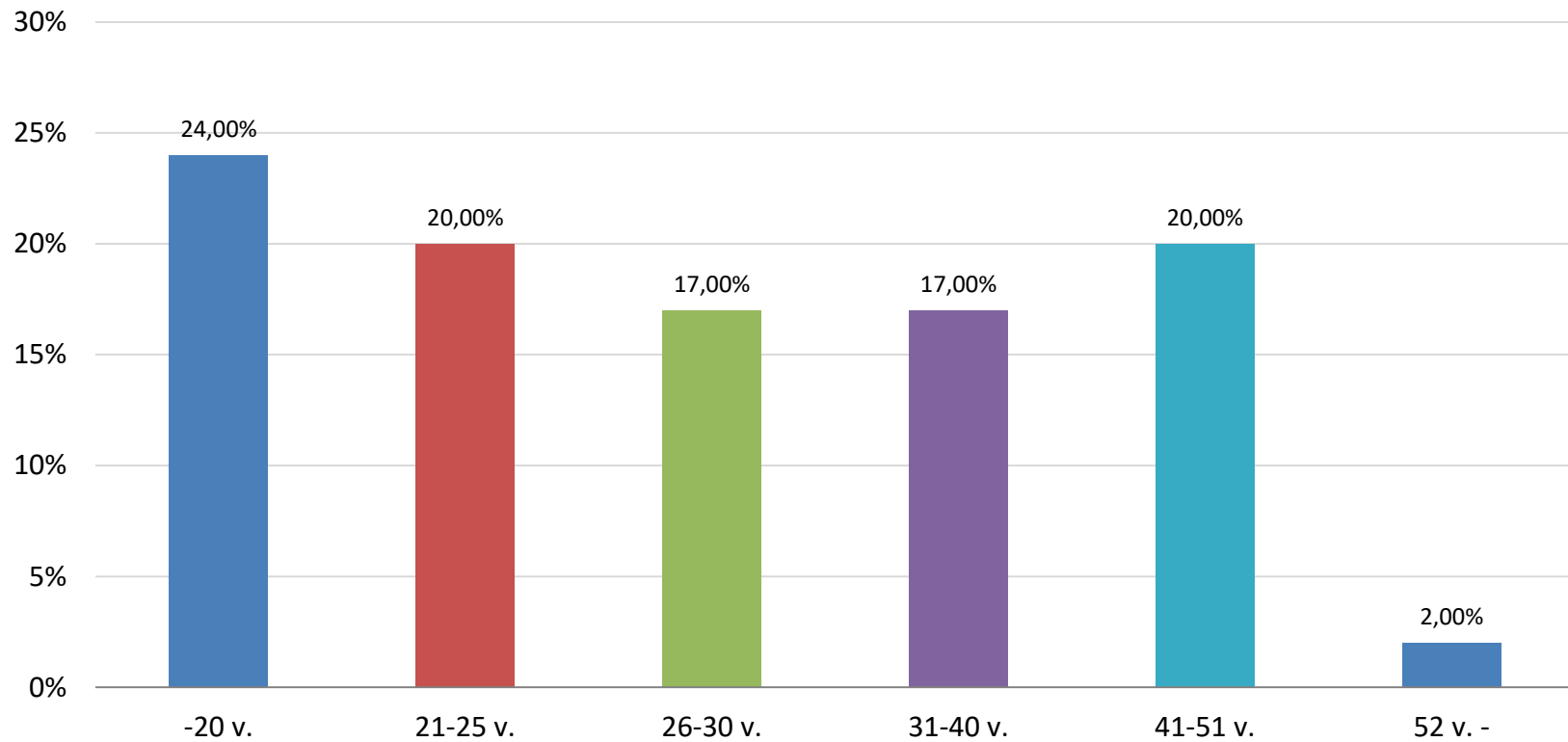
Kyselyyn vastanneita oli 79.

Kyselyyn osallistuneet / Kyselystä poistuneet

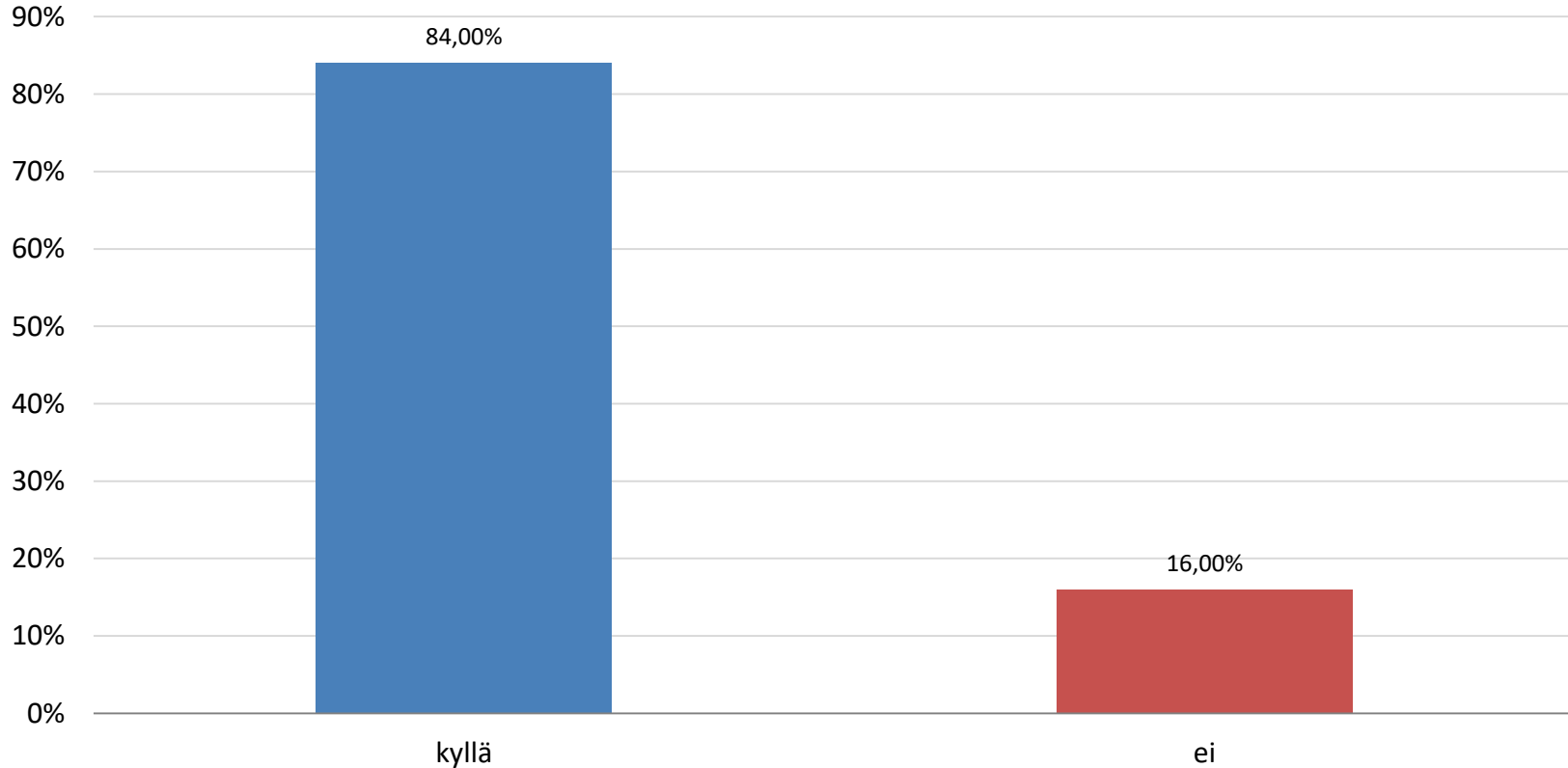
Ikäsi?

Kyselyyn vastanneiden ikäjakauma oli laaja, suurin osa kyselyyn vastanneista oli alle 20-vuotiaita.

Olen ottanut seksuaalisen väkivallan kokemukseni puheeksi läheiseni kanssa?

Monet olivat ottaneet seksuaaliseen väkivaltaan liittyvän kokemuksensa puheeksi läheisensä kanssa. Silti 16% vastanneista oli pitänyt tapahtuneen asian omana tietonaan ja on todennäköistä, että he ovat hakeneet apua kokemukseensa yksin tai eivät ole hakeneet apua lainkaan. Seksuaalisen väkivallan uhri tarvitsee läheistensä ja ystäviensä tukiverkoston. Tästä näkökulmasta tarkasteltuna tilanne on hälyttävä.

Millainen tilanne oli, kun seksuaalirikoksen uhri otti asian puheeksi läheisensä kanssa?

Monet kokivat asian puheeksi ottamiseen liittyvän tilanteen kaoottisesti, eivätkä aina asuneet samalla paikkakunnalla. Monet puheeksi ottamisen jälkeen kokivat kohdanneensa kieltämistä, vaimentamista, jopa syyllistämistä ja kokivat jääneet asiansa kanssa yksin. Osa ei myöskään kertonut läheisilleen tapahtuneesta, koska kokivat, että vain harvoille uskaltaa puhua luottamuksellisesti. Vain harvat kokivat, että he voivat puhua avoimesti asiasta läheistensä ja ystäviensä kanssa sekä saaneen tukea heiltä.

Millainen tilanne oli, kun seksuaalirikoksen uhri otti asiansa puheeksi?

Useat kertoivat asiasta vasta, kun aikaa oli kulunut jonkin verran kokemuksen jälkeen. Monet saivat tilanteessa kohdata läheisten puolelta vaikenemista ja kiusaantumista tai että heidän pitäisi unohtaa menneet. Monet läheiset olivat hämmentyneitä, eivätkä tienneet, mitä heidän pitäisi tehdä. Suurin osa koki, että olivat yksin asian kanssa ja shokissa. Vain harvoilla oli kokemusta siitä, että he saivat läheisiltään todellista tukea.

Miltä uhrista tällöin tuntui?

Monet kokivat tulleen syyllistetyiksi, avuttomiksi hylätyiksi ja liatuiksi. Monet myös peittelivät asiaa, joka nousi päivittäin mieleen ahdistuksena ja dissosiaationa. Monet myös kokivat syyllisyyttä, kun näkivät, miten kertominen vaikutti läheisiin ja näkivät heidän surunsa. Monissa tilanne herätti myös turvattomuuden tunteita, koska he pelkäsivät tulleen syytetyksi tapahtuneesta. Vain harvat saivat tukea tilanteeseensa, eivätkä pelänneet tuomitusta tulemista.

Miltä uhrista tuntui?

Monet kokivat häpeää, nöyryytystä, syyllisyyttä ja paha oloa. Osa sairastui traumaperäiseen stressiin, eivätkä saaneet asianmukaista apua viranomaisilta, vaan heiltä tiedusteltiin, olivatko he humalassa tai pukeutuneet paljastavasti? He eivät myöskään saaneet läheisiltään tukea kuten olisivat toivoneet. Osa ei osannut käsitellä asiaa ja he toivoivat unohtavansa koko asian. Monet joutuivat kohtaamaan asian yksin, ilman mitään tukea. Vain harvat kokivat, että he ovat saaneet asianmukaista tukea. Kyselyn mukaan suurin osa uhreista joutuu kohtaamaan asian ja hakemaan apua. Yksinäisyys, paha olo ja avuttomuuden tunne olivat voimakkaasti esillä.

Millaisena seksuaalirikoksen uhri koki läheisen suhtautumisen?

Uhrien kokemukset olivat tilannekohtaisia ja erilaisia – yksi läheisistä saattoi syyllistää, toinen ymmärsi tapahtumaan ja osa läheisistä järkyttyi sekä tuli varovaisiksi. Monet läheisistä kielsivät uhrin kokemuksen tai että seksuaalista väkivaltaa on tapahtunut. Pahimmaksi uhrit kokivat asian täydellisen sivuuttamisen ja läheisten vaivaantumisen sekä asian ohittamisen. Osa ei myöskään uskonut tapahtunutta. Vain harva sai läheisten taholta myötätuntoa. Ammatillinen apu koettiin oleellisen tärkeäksi.

Millaista tukea olisit tarvinnut lisää?

Monet olisivat tarvinneet konkreettista apua – kriisiapua ja oikeudellista apua. Osa valitti asianajajansa kiireellisyyttä ja sitä, ettei häneltä tukea saanut. Suurin osa toivoi lisää empaattista suhtautumista - ymmärrystä ja hyväksyntää läheisten sekä viranomaisten taholta ja myös sitä, että joku kuuntelisi heitä. Lisäksi monet kokivat, että vertaistukiryhmät olisivat olleet tilanteessa tarpeen.

Mitä muuta seksuaalirikosten uhrit halusivat sanoa?

Monet toivoivat, ettei uhria syyllistettäisi.

Raiskauksen tekijälle vaadittiin kovempia rangaistuksia.

Lisää tietoisuutta siitä, miten seksuaalinen hyväksikäyttö vaikuttaa ihmiseen.

Myös seksuaalirikosten uhrien läheisten tulisi saada lisää tietoa siitä, miten seksuaalinen väkivalta vaikuttaa yksilöön?

Johtopäätöksiä

Monet uhrin joutuvat edelleen käsittelemään tapahtunutta, ja hakemaan apua yksin. Läheisen kokema väkivaltaa on haastavaa ottaa puheeksi ja monet sen vuoksi saattavat vältellä seksuaalirikoksen uhrin kohtaamista, pahimmillaan jopa syyllistää uhria tapahtuneesta. Vain vähemmistö kyselyyn osallistuneista koki saavansa läheisiltä tukea. Raiskauskriisikeskus Tukinainen jakaa sivuillaan ohjeistusta seksuaalirikoksen uhrin kohtaamisesta, tarvitessaan myös läheiset voivat saada tukea ja apua Raiskauskriisikeskuksen kriisipäivystyksestä.

Uhrin tarvitsisivat lisää matalankynnyksen paikkoja - Raiskauskriisikeskus toivoo lisärahoitusta, jotta useampia toimipisteitä voitaisiin avata valtakunnallisesti.